

Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων (Θ)

Ενότητα 2: ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Δρ. Μαντζάρης Γιάννης
- Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Οι επιχειρήσεις αποτελούν

- **Νομικό πρόσωπο** (δημιουργήματα του νόμου). Ως τέτοιο χαρακτηρίζεται μια ένωση φυσικών προσώπων ή ομάδα περιουσίας, που έχει αυτοτελώς ικανότητα Δικαίου, είναι δηλαδή υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Διακρίσεις Νομικών Προσώπων

- 1. Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ):**
Χαρακτηρίζονται εκείνα των οποίων ο σκοπός αφορά την εξυπηρέτηση και την επιτέλεση κάποιας κρατικής λειτουργίας ή υπηρεσίας. Πρότυπο Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου είναι (κατά λειτουργία) η ίδια η Πολιτεία (το Κράτος) άλλα χαρακτηριστικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου είναι οι Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμοι και περιφέρειες) η Εκκλησία της Ελλάδος, το Ν.Α.Τ., το Ι.Κ.Α. κλπ. και

Διακρίσεις Νομικών Προσώπων

2. Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ):
Χαρακτηρίζονται εκείνα που ιδρύονται από ιδιώτες και συνεπώς ακολουθούν τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου.

Συνήθως τα ΝΠΔΔ ιδρύονται από το κράτος με ιδιαίτερους κανόνες και αναλαμβάνουν δικαιώματα και υποχρεώσεις ανεξάρτητα από αυτό με βάση τους όρους του νόμου, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όλα τα νομικά πρόσωπα που ανήκουν στο κράτος είναι απαραίτητα και δημοσίου δικαίου. Αντίθετα τα ΝΠΙΔ τα ιδρύουν ιδιώτες και ρυθμίζονται από το ιδιωτικό Δίκαιο.

Κατηγορίες Νομικών Προσώπων

Κυριότερες κατηγορίες Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου κατά το ελληνικό Αστικό και Εμπορικό Δίκαιο είναι:

- Σωματεία (Σύλλογοι)
- Ιδρύματα
- Εταιρ(ε)ίες
- Συνεταιρισμοί

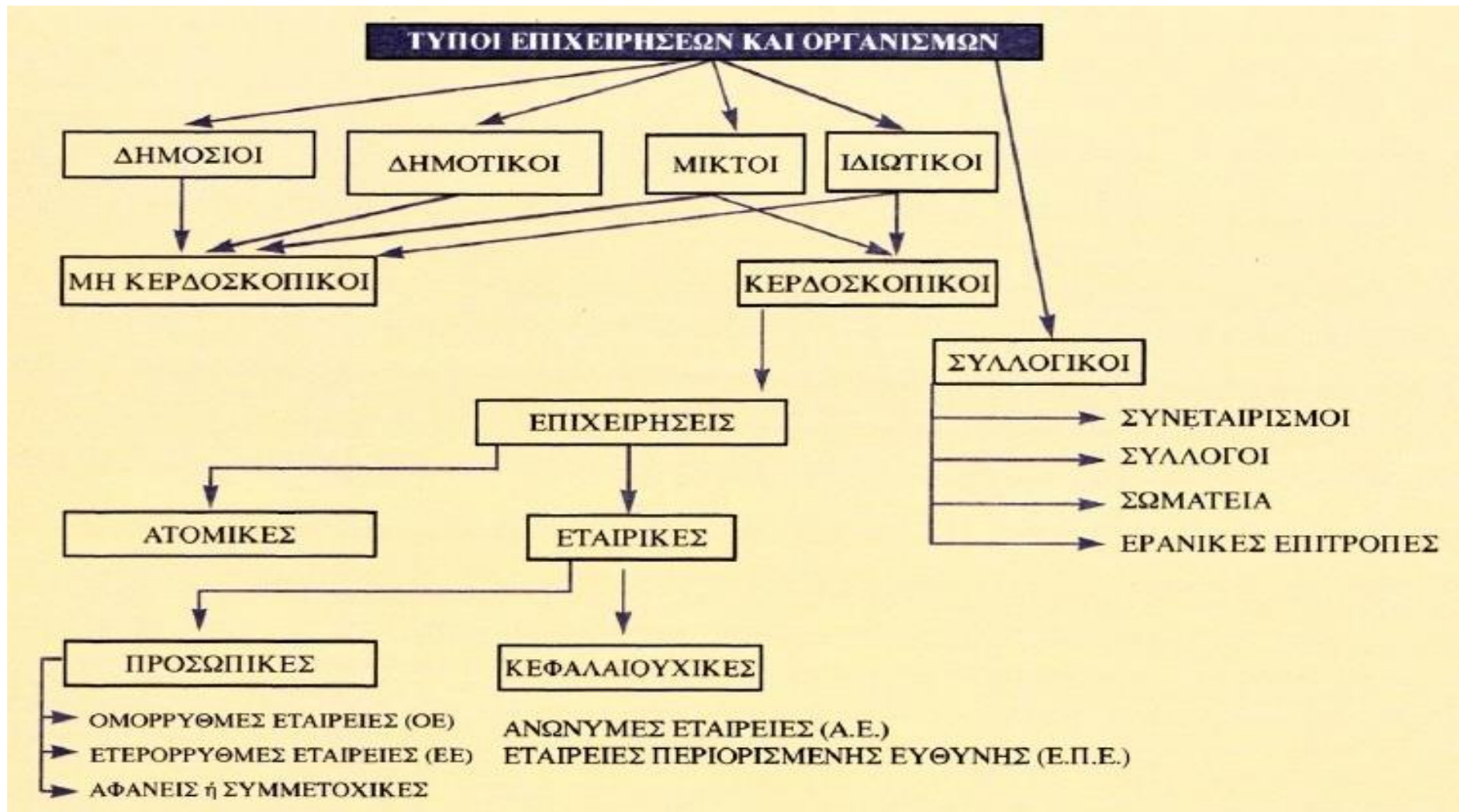
Γιατί είναι σημαντική η επιλογή του (σωστού) εταιρικού τύπου;

1. Νομιμοποίηση δράσεων – πράξεων της επιχείρησης
2. Υλοποίηση στρατηγικών στόχων (π.χ. είσοδος στο ΧΑΑ)
3. Δυνατότητα ελέγχου δράσεων (οι ΜΜΕπιχειρήσεις ελέγχονται καλύτερα)
4. Φορολογικοί – Οικονομικοί – Νομικοί – Αναπτυξιακοί λόγοι

Ορισμένα βασικά συστατικά στοιχεία του Νομικού Προσώπου

1. Αριθμός Φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ)
2. Ονοματεπώνυμο, Πατρώνυμο / Επωνυμία μη φυσικού προσώπου
3. Διακριτικός Τίτλος
4. Δ/σνη Έδρας και ΤΚ
5. Ημερομηνία Έναρξης
6. Ημερομηνία Διακοπής

Τύποι Επιχειρήσεων και Οργανισμών

Νομικές μορφές Εταιριών – Επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- 1. Προσωπικές (Ατομική Επιχείρηση, Ο.Ε., Ε.Ε.):** Βαρύνουσα σημασία έχουν τα **Κεφάλια**
- 2. Κεφαλαιουχικές (Α.Ε., Ε.Π.Ε.):** Βαρύνουσα σημασία έχουν τα **Κεφάλαια**

Ατομική Επιχείρηση

- Η ατομική επιχείρηση είναι η πιο παλιά και πιο απλή επιχείρηση. Ιδρύεται και διοικείται από ένα άτομο, το οποίο ως ιδιοκτήτης και διοικητής έχει την ευθύνη όλων των αποφάσεων και των συνεπειών τους, ασκώντας αυτεπιστασία. Οι στόχοι της ταυτίζονται με τους στόχους που θέτει αυτός
- Οι υποχρεώσεις, τα κέρδη, οι ζημιές εξαρτώνται και δημιουργούνται αποκλειστικά από τον ιδιοκτήτη της.
- Συνιστάται σε μικρές επιχειρήσεις οικογενειακής μορφής

Πλεονεκτήματα Ατομικής Επιχείρησης

- Χαρακτηρίζεται από μεγάλη ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές της αγοράς. Παύει να λειτουργεί με την αποχώρηση του ιδιοκτήτη της. Ειδικότερα πλεονεκτήματά της είναι:
 1. Δεν υφίσταται περιορισμός ελαχίστου κεφαλαίου ίδρυσης.
 2. Η οικονομία δαπανών λειτουργίας.
 3. Η δυνατότητα λήψης άμεσων αποφάσεων.

Μειονεκτήματα ατομικής επιχείρησης

- Τα μειονεκτήματα της ατομικής επιχείρησης μπορεί να καταστούν κατά περιπτώσεις αποφασιστικής σημασίας, που να εξουδετερώνουν τα παραπάνω πλεονεκτήματα. Αυτά είναι κυρίως:
 1. Ο επιχειρηματικός κίνδυνος που αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από τον ίδιο τον επιχειρηματία της.
 2. Ο υπερβολικός συγκεντρωτισμός αρμοδιοτήτων, προς οικονομία δαπανών, που αποβαίνει εμπόδιο της ανάπτυξης.
 3. Η περιορισμένη οικονομική και πιστωτική επιφάνεια.

Ομόρρυθμη Εταιρία (ΟΕ)

- Είναι η σύμβαση εταιρίας με σκοπό τη διενέργεια εμπορικών πράξεων υπό εταιρική ανωνυμία
- Αποτελείται από 2 ή περισσότερα πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται προσωπικά, απεριόριστα & «εις ολόκληρον» για τυχόν χρέη της Επιχείρησης
- Ιδανική για δραστηριότητες με συνδυασμό ειδικοτήτων & γνώσεων πολλών προσώπων, όπως εταιρίες ιατρών, γραφείων παροχής οικονομολογικών υπηρεσιών, μηχανικών διαφόρων ειδικοτήτων κ.τ.λ.

Το καταστατικό της ΟΕ

- Το καταστατικό της ΟΕ είναι υποχρεωτικό και αποτελεί συμβολαιογραφικό έγγραφο. Με αυτό ιδρύεται η Ο.Ε., και αναφέρει τους όρους συνεργασίας, δηλαδή τι κεφάλαιο εισέφεραν οι εταίροι, πως θα μοιράζονται τα κέρδη, ποιο θα είναι το αντικείμενο της Ο.Ε., η επωνυμία της, η έδρα της, η διάρκεια συνεργασίας κτλ.
- Χαρακτηριστικό γνώρισμα της Ο.Ε., που τη διαφοροποιεί από άλλες προσωπικές εταιρείες, είναι η ευθύνη των εταίρων, ανεξάρτητα από το ύψος της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο. Στη διοίκηση συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι εταίροι, ενώ η πιστοληπτική ικανότητα, λόγω του τρόπου κατανομής της ευθύνης, είναι αρκετά υψηλή.

Πλεονεκτήματα ΟΕ

- Δεν απαιτείται η τήρηση πολύπλοκων βιβλίων.
- Όλοι οι εταίροι είναι συνυπεύθυνοι.
- Έχει χαμηλό συντελεστή φορολόγησης.
- Επειδή όλοι οι εταίροι έχουν ισότιμα ευθύνη, η πιστοληπτική ικανότητα είναι αρκετά υψηλή.

Μειονεκτήματα ΟΕ

- Οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, με αλληλέγγυα ευθύνη τους. Με τη λύση της εταιρείας δεν παύει η ευθύνη τους.
- Σε περίπτωση πτώχευσης υπάρχει περίπτωση οι εταίροι να χάσουν ολόκληρη την προσωπική τους περιουσία.
- Σε περίπτωση που κάποιος από τους εταίρους κάνει μια λάθος ενέργεια, αυτό μπορεί να έχει αρνητικό αποτέλεσμα πάνω στην περιουσία των άλλων εταίρων.

Ετερόρρυθμη Εταιρία (ΕΕ)

- **Ιδρύεται από δύο ή περισσότερα άτομα (άνω των 18 ετών) που συνδέονται με αμοιβαία υποχρέωση για την επίτευξη κοινού σκοπού. Η διαφορά από την ΟΕ είναι ότι οι εταίροι της ΕΕ χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: τους Ομόρρυθμους και τους Ετερόρρυθμους. Η ευθύνη των Ομόρρυθμων εταίρων απέναντι στους πιστωτές είναι αλληλέγγυα και απεριόριστη. Η ευθύνη των Ετερόρρυθμων εταίρων είναι περιορισμένη και δεν υπερβαίνει το ποσό της εισφοράς τους.**
- **Ο ετερόρρυθμος εταίρος που είτε εμφανίστηκε στην επωνυμία της επιχείρησης, είτε διαχειρίστηκε υπόθεσή της, ευθύνεται απεριόριστα και αλληλέγγυα στα χρέη και τις υποχρεώσεις της εταιρείας**
- **Το καταστατικό ίδρυσης περιλαμβάνει τα ίδια στοιχεία με αυτά της ΟΕ**

Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα ΕΕ

- **Πλεονεκτήματα**

Τα ίδια με αυτά της ΟΕ εκτός από το ότι τα ετερόρρυθμα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη

- **Μειονεκτήματα**

Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη διαχείριση της εταιρείας, κάτι που δεν ισχύει για τους ομόρρυθμους εταίρους. Τα μειονεκτήματα για τους ομόρρυθμους εταίρους της Ε.Ε. είναι τα ίδια με τα μειονεκτήματα των ομόρρυθμων εταίρων της ΟΕ.

Αφανής ή συμμετοχική εταιρία

- Είναι η εταιρεία που η δραστηριότητα για την πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού, αναπτύσσεται στο όνομα ενός εταίρου, που καλείται διαχειριστής ή εμφανής, σε αντίθεση με τους άλλους εταίρους, που καλούνται αφανείς.
- Η εταιρεία αυτή μπορεί να έχει έναν ή περισσότερους αφανείς εταίρους, μπορεί, όμως, να έχει έναν εμφανή.
- Πρόκειται για μία εσωτερική εταιρεία, καθώς το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η μη προβολή της συνεργασίας αυτής προς τους τρίτους.
- Δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο

Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ)

- **Αυτόνομη εθελοντική Ένωση προσώπων, με στόχο την κοινή εκμετάλλευση κάποιων παραγωγικών πόρων, προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερο αποτέλεσμα σε συλλογικό επίπεδο**
- **Νομική βάση ν. 4015/ΦΕΚ 210/Α/21.9.2011:**
«Συνεταιρισμός είναι η εταιρία, της οποίας τόσο ο αριθμός των συνεταίρων όσο και το ύψος των συνεταιριστικών μερίδων είναι μεταβλητά και έχει ως σκοπό την οικονομική, ηθική και κοινωνική προαγωγή των συνεταίρων μελών του μέσω της κοινής συνεισφοράς και της συνεργασίας τους»

• Όργανα του Συνεταιρισμού

1. Γενική Συνέλευση
2. Διοικητικό Συμβούλιο
3. Εποπτεία
4. Έλεγχος των Α.Σ.Ο. και ΚΑΣΟ

• Διακρίνονται με βάση:

- Τα μέλη: σε αστικούς, αγροτικούς, κτηνοτροφικούς, κ.τ.λ.
- Το αντικείμενό τους: σε καταναλωτικούς, παραγωγικούς, πιστωτικούς, κ.τ.λ.
- Το νόμο: σε αναγκαστικούς και ελεύθερους
- Την ευθύνη των μελών: σε περιορισμένης και απεριόριστης ευθύνης

Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ)

- Ομάδα Παραγωγών είναι κάθε ένωση που συγκροτούν παραγωγοί αγροτικών προϊόντων, με αντικείμενο δραστηριότητας ένα συγκεκριμένο προϊόν ή μια ομάδα ομοειδών προϊόντων.
- Για την σύσταση μιας ΟΠ απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από 20 τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα, που είναι αγρότες κατ' επάγγελμα.

Κεφαλαιουχικές εταιρίες

- Χαρακτηριστικό τους είναι, ότι στη διαμόρφωση πλειοψηφιών στη Διοίκηση, ρόλο δεν παίζουν τα πρόσωπα, αλλά οι πλειοψηφίες των μετοχικών ή εταιρικών κεφαλαίων
- Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ): Εταιρικός τύπος που εισήχθη με τον ν. 4072/2012, που έχει νομική προσωπικότητα, εμπορικό σκοπό, ελάχιστο κεφάλαιο ενός (1) ευρώ και ευθύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις.

Σκοπός της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (ΙΚΕ):

- Είναι και η αντικατάσταση μακροπρόθεσμα της ΕΠΕ, καθόσον δινόταν η δυνατότητα στις υφιστάμενες ΕΠΕ να μετατραπούν σε ΙΚΕ (έως 31-12-2013). Αποτελεί τον ενδιάμεσο εταιρικό τύπο μεταξύ των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. & Ε.Ε.) και των κεφαλαιουχικών (Α.Ε. & Ε.Π.Ε.), συστήνεται δε και λειτουργεί με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Μορφές Κεφαλαιουχικών Εταιριών

- **Ανώνυμη Εταιρία (ΑΕ):**
- Κατεξοχήν κεφαλαιουχική εταιρία
- Κάθε ΑΕ είναι εμπορική εταιρία, ανεξαρτήτως σκοπού.
- Το κεφάλαιο της διαιρείται σε ισόποσα μεταβιβάσιμα μερίδια, τις Μετοχές και ο κάτοχος αυτών ονομάζεται Μέτοχος. Η ευθύνη του περιορίζεται μέχρι του ποσού της συνεισφοράς του.
- **Οι Μετοχές διακρίνονται σε:**
 - Ανώνυμες
 - Ονομαστικές
 - Προνομιούχες

- **Ελάχιστο μετοχικό Κεφάλαιο 60.000 €**
- **Όργανα της Α.Ε.:**
 1. Γενική Συνέλευση
 2. Τακτική
 3. Έκτακτη
 4. Καταστατική
 5. Διοικητικό Συμβούλιο
 6. Εσωτερικοί Ελεγκτές
- **Για κάθε ετήσια χρήση καταρτίζεται ο Ισολογισμός και ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης»**
- **Με το ν. 3604/2007 (ΦΕΚ 189/Α'/8.8.2007) αναμορφώθηκε ριζικά το θεσμικό πλαίσιο λειτουργία της ΑΕ και ο ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών εκσυγχρονίστηκε.**

Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)

- **Εμπορική Εταιρία.** Αποτελεί ενδιάμεσο τύπο μεταξύ κεφαλαιουχικών και προσωπικών εταιριών
- Κατώτερο όριο κεφαλαίου 18.000 €. Η ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων δεν μπορεί να είναι κατώτερη των 30 € ή πολλαπλάσιά του (60, 90, κ.ο.κ.)
- **Όργανα της Ε.Π.Ε.**
 1. Γενική Συνέλευση
 2. Ο ή οι Διαχειριστές

Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE)

Καν. (ΕΚ) 2157/2001 του Συμβουλίου

- Για λόγους κινητικότητας των επιχειρήσεων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, θεσπίστηκε η Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea, SE)
- Μια SE μπορεί να ιδρυθεί σε οποιαδήποτε χώρα-μέλος της ΕΕ και η εγγραφή να μεταφερθεί εύκολα σε άλλο κράτος.

Υπεράκτιες ή εξωχώριες εταιρίες offshore company

- Ονομάζεται η οικονομική οντότητα που θεωρείται πως δημιουργήθηκε για ένα συγκεκριμένο σκοπό, συνήθως βραχυπρόθεσμο και δε διαπνέεται από την γενικά παραδεκτή αρχή του συνεχούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Συνήθως ο όρος αναφέρεται με σκοπό να υποδειχθούν οι επιχειρήσεις που ιδρύονται σε οικονομικά κέντρα με ένα πολύ χαμηλό επίπεδο φόρων, που συνήθως βρίσκονται κυρίως σε νησιά και συχνά παρομοιάζονται ως «φορολογικοί παράδεισοι».

Προνόμια εξωχώριων εταιριών

- Γρήγορη σύσταση με χαμηλό κόστος, ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο και εξαιρετικά περιορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας.
- Η πλήρης ανωνυμία των πραγματικών μετόχων.
- Η δυνατότητα σύστασης της εταιρείας με έναν μόνο μέτοχο.
- Αποφυγή των διατάξεων του φορολογικού δικαίου. Για τις υπεράκτιες εταιρείες δεν ισχύει το «πόθεν έσχες» και δεν επιβαρύνονται με τεκμήρια για την απόκτηση και την διατήρηση περιουσιακών στοιχείων, π.χ. φόρος μεταβίβασης ακινήτων, φόρος δωρεάς, γονικής παροχής και φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας.
- Αποφυγή φόρου τόκων καταθέσεων και φόρου μερισμάτων.
- Μη ύπαρξη συναλλαγματικών περιορισμών.
- Τραπεζικό απόρρητο που προστατεύει από ελέγχους.
- Παράκαμψη δεσμεύσεων από το κληρονομικό δίκαιο, π.χ. παράκαμψη των διατάξεων περί της νόμιμης μοίρας αλλά και να χρησιμοποιήσει τα υπεράκτια μορφώματα για τον καθορισμό της κληρονομικής διαδοχής κατά την επιθυμία του διαθέτη.
- Η δυνατότητα μεταφοράς κερδών από τις χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε δικαιοδοσίες με χαμηλή ή ανύπαρκτη φορολογία.
- Αποφυγή εφαρμογής εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.
- Αποφυγή δεσμεύσεων ατομικής περιουσίας. Για τον σκοπό αυτό ιδρύεται μια υπεράκτια εταιρεία στην οποία μεταβιβάζεται ένα μεγάλο μέρος της προσωπικής περιουσίας του ιδρυτή διασφαλίζοντας τον με αυτόν τον τρόπο από τη διεκδίκηση κάποιου ανικανοποίητου δανειστή.
- Αποφυγή διεκδικήσεων συζύγων στην περίπτωση διαζυγίου.

Ευχαριστώ πολύ

για την προσοχή σας!!!